

İSTANBUL İLİNDE DERİ ÇANTA SEKTÖRÜNDE TASARIMCI PROFİLİ

PROFILES IN LEATHER BAG SECTOR IN ISTANBUL PROVINCE

Prof. Dr. Melda ÖZDEMİR

Gazi Üniversitesi
Sanat ve Tasarım Fakültesi
El Sanatları Bölümü
meldaozdemir@gmail.com

Seda İŐLER

Gazi Üniversitesi
MEF, El Sanatları Eğitimi Bölümü
Yüksek Lisans Mezunu
adm2571@gmail.com

Öz

Bu araştırmanın amacı çanta sektöründe tasarım eğitiminin yerini ve önemini vurgulamaktır. Bu genel amaç doğrultusunda, işletmeyle ilgili genel bilgiler, üretim, araştırma ve geliştirme, tasarımcı istihdamı ve tasarım eğitimi konusunda firma yetkilileri ve tasarımcıların görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu araştırmanın çalışma evrenini İstanbul ilindeki çanta üretimi yapan firmaların yetkilileri ve bu firmalarda çalışmakta olan çanta tasarımcıları oluşturmaktadır. Bu araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın alt amaçları doğrultusunda çanta firma yetkilileri ve tasarımcılara uygulanan anket ile toplanan veriler yüzde frekans ve aritmetik ortalama kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre; Firma yetkilileri, özgün tasarım ve tasarım eğitimi konusunda tasarımcılar kadar bu konuya önem vermemektedirler ve tasarım eğitiminin önemine inanmamaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Deri, çanta, tasarım.

Abstract

The purpose of this study is to stress the importance and the position of design education at the bag industry. With this purpose, the employers' view and the designers' opinions concern about the general information on the companies, production, research and development, designer employment and design education are tried to explain. The the research sample is compesed from the company-owners in which they produce bags in Istanbul and bag designers working within these firms. Descriptive method is adopted in the paper. In the direction of the sub-objectives of the research, the collected data were analyzed by using the percentage frequency and arithmetic average obtained from the questionnaire applied to the bag company officials and designers. According to the research findings; Company officials do not give importance to original design and design education as much as designers do, and do not believe in the importance of design education.

Keywords: Leather, Bag, Design.

1. GİRİŐ

Tarih boyunca zengin bir kùltüre sahip olan Türkiye’de el sanatlarının ön plana çıkmıő, ün kazanmıő birçok dalları vardır. Bu dalların en önemlilerinden biri de deri sanatıdır.

Önce iőçilik ve güzel süslemeleri ile dikkat çeken bu eserlerden bazıları bugün yurt içi ve yurt dıőı müzelerinde sergilenmektedir. Bu eserlerde Türk toplumunun engin zevk ve yaratıcılığını görmek mümkündür (İőřan, 1970:2).

Dericilik bir sanat haline dönüşmeden önce, ilk çağlarda insanları tabiat şartlarından korumak amacıyla örtünme ve barınma ihtiyaçları ile ortaya çıkmıőtır. Derinin sanat ürünü olma özelliği ise insanların deriyi iőleme keőfiyle başlamıştır. Böylece deri insanoğlunun evrimine paralel olarak giyimden çadıra, dekorasyondan sanat eserlerine kadar sayısız dalda yerini almıőtır (Kanbay, 1993:86).

Günümüzde el sanatları çerçevesinde deri ürünlerini kullanım alanlarına göre giyim ve ev aksesuarları adı altında iki grupta ifade edilmektedir. Giyim Aksesuarları (saraciye); çanta, kemer, takı, anahtarlık, sigaralık, para cüzdanı, silah kılıf vb. ürünler, Ev aksesuarları; yastık, minder, masa örtüsü, kitap kılıfı, pano, abajur ve ayağı, kalemlik, fotoğraf çerçevesi, mask vb. ürünlerdir (Güler, 1994:54).

Saraciye sektörü, koőum ve eğer takımları imali ile başlamıştır. Ancak zamanla toplum ihtiyaçlarının artması ve çeőitlenmesi, insan yaőantısında moda fikrinin hâkim rol oynaması, diğer taraftan teknoloji ile deđiőik yapılarda ham ve yardımcı maddelerin, benzer ikame maddelerinin bulunması ile bu sanayi tarafından kullanılması, bugün saraciye üretim zinciri içinde yer alan mamul türlerini çok çeőitlendirmiőtır. Saraciye, tabii ve suni deri, çeőitli ayakkabı ile giysi dıőında kullanım ve süs eőyası üreten bir sanayi dalı olarak tanımlanmaktadır. Uluslararası tasnif sistemine göre, saraciye eőyası olarak kabul edilen eőyalar aőađıdaki gibi gruplanabilmektedir: Seyahat çantaları, spor çantalar ve bavullar; kasalı-kasasız okul ve evrak çantaları, kadın çantaları, el portföyleri, para çantaları, cüzdanlar, portmoneler, askılı askısız erkek el çantaları, kasalı-kasasız müzik alet kutuları, mücevher ve kıymetli cihaz kutuları, bel kemerleri, saat kayıőları, koőum ve eyer takımları, avcılık ve spor malzemeleri, büro malzemeleri, sumen takımları, dosyalıklar, kalemlikler, ajandalar vs. hediyelik eőya, süs eőyaları anahtarlıklar ve diğer benzeri eőyalar olarak tanımlanmaktadır (Kalkınma Bakanlığı, 2014 :34).

Dericilik, Türkiye ekonomisi için gerek iç tüketim ve gerek ithalat için çok önemlidir. Köklü bir geçmiőe sahip olan deri ve deri mamulleri sanayi, büyük ölçüde yeterli ve gelişen bir ihracat potansiyelini taşımaktadır ve Türkiye’de deri sanayi başta İstanbul olmak üzere İzmir, Bursa gibi büyük yerleőim merkezlerinde yoğunlaőmıő durumdadır.

Deri sanayimiz köklü bir geçmiőe sahip olmasına rağmen, cumhuriyetin ilk yıllarında çok geri kalmıőtır. Belirlenen kalkınma programları özendirici çabalar sayesinde geliőmeye başlamıştır.

1970’de deri sanayi emek, işgücü ve çevre kirliliğine yol açtığı için gelişmiş ölkelerden gelişmekte olan ölkelere kaymıştır. Bu yıllarda Türkiye daha bilinçli üretime başlamıştır.1980lerde pek çok sorunu çözen deri sanayinde önemli gelişmeler olmakta, modern teknolojiye yönelik işletmeler kurulmakta ve ihracatta özellikle deri giyim ihracatında artışlar sağlayarak, dünya piyasasında tekstilden sonra ikinci bir sektör olarak kendini duyurmaktadır (Görür, 2007:41).

Türk Deri Sanayi gerek üretim değeri gerekse ihracat açısından ülkenin önemli sektörlerinden biridir. Deri eşya ve aksesuarı el yapımı ve fabrikasyon olmak üzere iki boyuta sahiptir. Fabrikasyon ürünler; deri hazır giyim, ayakkabı, saraciye ve kürk yapımı gibi sektörlere ayrılan büyük bir sanayidir.

Deri sektör üretiminin bir kolu olan deri çanta imalatı emek yoğun bir sektördür. Deri çantanın yapımı, kullanılan malzemenin ve aksesuarların yüksek maliyetli olması, yoğun emek ve kaliteli işçilik gerektirmesi nedeni ile lüks giyim eşyası olarak değerlendirilir. Deri çanta, moda unsurları taşıması sebebiyle de öneminin geçerliliği sürekli olan bir üründür. Dünyada deri çantaya yönelimin fazla olması birçok deri çanta markasının oluşmasına sebep olmuştur. Türkiye’de marka oluşturup deri çanta üretimi yapan firma sayısı azdır. Oluşuma tasarım, pazarlama dâhil olunca dünya devleri ile yarışmak oldukça karmaşık ve maliyetli bir duruma gelmektedir. Türkiye’de deri çanta firmaları yapısal olarak küçük ve orta kapasiteli firmalar olarak var olmaktadır. Büyük kapasiteli çanta üreticisi sayısı ölkemizde azdır. Orta ve büyük kapasiteli firmalar genel olarak dünyada bilinen lüks deri çanta markaları için fason üretim yapmaktadırlar (Özkaya, 2013:32).

Deri çantanın var olması, tasarımıyla başlayan ve müşteriye sunumu ile tamamlanan zincirleme bir süreçtir. Markanın kalitesini, imajını sürdürebilmesi için bu zincirin her halkasının sağlam ve aynı standarda sahip olması gerekmektedir. Ölkemizdeki büyük markalar için çanta üreten imalatçılar, bu zincirin bağlayıcı ve en uzun bölümünü oluşturmaktadır.

Deri çantanın dünyada geleneksel el işçiliğiyle üretimi yaygındır. Çanta yakın geçmişte atölyelerde, çanta ustaları ve tezgâhlarda ustaya yardım eden çalışanlar tarafından yapılmaktaydı. Bu üretim sistemi küçük atölyelerde hala devam etmektedir. Günümüzde deri çantaya talep yoğunlaştığı için, firmalar üretimlerini artırıp, kalitelerini korumak yani verimliliklerini artırmak zorundadırlar. Büyük ve orta ölçekli çanta fabrikaları çanta yapımında el işçiliği ile endüstriyel üretim ilkelerini sentezleyerek üretimlerini sürdürmektedir.

Teknolojinin hızla yaygınlaşması ile eski sanatlarımızdan olan deri işletmeciliği bugün modernleşmiş olarak yapılması, bu konu üzerinde çalışmalar ve gelir kaynağı dericilik olanlar için çalışmalar yapmamızı gerektirmektedir. Bu sektör, bugün çeşitli kullanım eşyaları, ham ve yardımcı maddelerden yararlanarak, gelişen teknolojinin ışığı altında günün modası ve gereklerine uygun biçimde imal etme mücadelesi vermektedir (Matraş, 1984:12).

Türkiye piyasasındaki ürünler arasında geleneksel özellikte olan ve olmayan değişik çeşitte, tekniği, malzemesi, kalitesi, sanatsal özelliği, kullanım amacı farklı ürünler bulunmaktadır. Ancak bu durum değişik problemleri beraberinde getirmektedir. Ürünlerin üretim kapasiteleri artırılırken, kaliteleri

düşmektedir. Ayrıca ticari amaçla üretilen ürünler sanat dalını yozlaştırmaktadır. Bu durumu önlemek ise ancak eğitimle sağlanabilir. Bu anlamda ise bilimsel düzeyde yaşanan problemler sıkıntı yaratmaktadır.

Deri teknikleri ve dekoratif deri ürünler konusundaki yayın eksiklikleri araştırmaı sınırlandırmaktadır. Ayrıca bu araştırmaların maliyeti çok yüksek ve çok güç olmaktadır. Bu ise konu ile kaynak sıkıntısına ve bilgi alışverişlerinde kopukluklara neden olmaktadır.

Bir başka sorun da atölyelerde ve fabrikalarda araştırma yapılırken kopya edilme riskinden çekinen işyeri sahiplerinin araştırma yapmaya izin vermemesidir. Bu açık giderildiğinde eğitilmiş personel ile çağın teknolojisini kullanarak kaliteli ve uygun fiyatlı deri çanta ürünlerinin üretimi piyasada yer edinerek ülkemiz ekonomisine ve kültürüne katkı sağlayacaktır. Bu araştırmalar deri konusuyla ilgilenen kişilere rehber olacak ve alanlarında bilinçli, verimli, kaliteli ve etkin çalışmalar yapmalarına olanak verecektir.

Hayal gücünün etkili olduğu tasarımda uluslararası başarının devamlılığı için sürekli araştırma, eğitim, yurt dışındaki yayınların ve yeniliklerin takip edilmesi, uluslararası fuar ve sergilere katılım ve müzelerin gezilmesi gibi faaliyetlerin yürütülmesi sektör çalışanlarına büyük katkılar sağlayacaktır. Sektörün ilerlemesi ve dünya pazarında önemli bir yere sahip olabilmesi için tasarım konusu önemlidir. Türkiye'nin Dünya'da işlenmiş ürüne dönüşmüş deri talebi karşılama 2. sırada olmasına rağmen birçok firmanın herhangi bir sırada bulunamamasının nedenleri arasında tasarım eğitiminin eksikliği olabileceği bu araştırmaı gerekli kılmıştır.

Günümüzde çanta ihtiyacının yanı sıra, süslenme amacıyla alan, bir itibar aracı olarak gören, tasarım zevkini ön planda tutan tüketiciler markalı ürünlere yönelmeye başlamıştır. Bu da özgün tasarıma sahip markalı çanta kullanımı konusunda önemli bir potansiyel yaratmıştır. Tasarım ve markalaşma üzerine yatırım yapılması ve firmaların bu konuda bilinçlenmesi, Türk deri sektörünün geleceği açısından da yararlı görülmektedir. Görüldüğu gibi Çanta Sektöründe Tasarım Eğitiminin Yeri ve Önemi konusu araştırılması gereken bir problem olmaktadır.

2. YÖNTEM

Türkiye' de deri çanta firmaları yapısal olarak küçük ve orta kapasiteli firmalar olarak var olmaktadır. Büyük kapasiteli çanta üreticisi sayısı ülkemizde azdır. Orta ve büyük kapasiteli firmalar genel olarak dünyada bilinen lüks deri çanta markaları için fason üretim yapmaktadırlar. Bu araştırmada genel tarama modeli uygulanmıştır. İstanbul'da küçük sanayi kapsamında İstanbul ticaret odasına kayıtlı 215 firma bulunmaktadır (<http://www.ito.org.tr/wps/portal>). İstanbul ilinde bulunan, deri çanta üretimi yapan firmalarda bu araştırma yapılmıştır. Bu firmalar içerisinde ulaşılabilen ve araştırmaya katkı sağlamayı kabul eden 50 farklı firma ile bu firmalarda bulunan yetkili ve tasarımcı olmak üzere toplam 100 kişiye uygulanmıştır. Verilerin toplanması ve yorumlanmasında nicel araştırma yöntemi olan anket yöntemi kullanılarak, firma yöneticileri ve tasarımcılarının üretim, gelişim ve tasarım eğitimi konusundaki

yaklaşımları araştırılmıştır. Bu araştırmanın çalışma evrenini İstanbul ili, örneklemini ise İstanbul İlindeki deri çanta üretimi yapan firma yetkilileri (50) ve tasarımcıları (50) oluşturmaktadır. Firmaların adresleri araştırılarak firmaların yoğun olarak bulunduğu bölgeler önceden tespit edilip planlama yapılmıştır. Araştırmada Deri Çanta Sektöründe Tasarım Eğitiminin Yeri ve Önemine ilişkin firma yetkilisi ve tasarımcıların görüşleri anketler yoluyla toplanmıştır. Anketler firma yetkilisi için A, tasarımcı için ise B formu olarak hazırlanmıştır. Her iki gruba da 34 adet aynı soru sorulmuştur. Anketin hazırlanmasında kapsam geçerliliği için literatürden, uzman ve yetkili kişilerin görüşlerinden yararlanılmıştır. Anketin 1. bölümünde firma ile ilgili genel bilgiler, yetkili ve tasarımcıların eğitim durumuna ilişkin 4 soru sorulmuştur. Bu sorular evet-hayır ve çoktan seçmeli sorular olarak hazırlanmıştır. Anketteki diğer 30 soru alt amaçlara göre gruplandırılarak hazırlanmış analizleri bu gruplandırmaya göre yapılmıştır. Bu bölümde 5'li likert ölçeği kullanılmıştır. Bunlar, tamamen katılıyorum (5), ortanın üstünde katılıyorum (4), orta düzeyde katılıyorum (3), ortanın altında katılıyorum (2) ve katılmıyorum (1) şeklinde düzenlenmiştir. Her seçeneğe karşılık gelen puan aralıklarının eşit olduğu (4/5) düşüncesinden hareket edilerek seçeneklerin sınırları aşağıdaki gibi (Tablo 1) belirlenmiştir.

Tablo 1: Ölçek Seçenekleri ile İlgili Puan Aralıkları

Seçenekler	Maddelere Verilen Puanlar	Puan Aralığı
Tamamen Katılıyorum	5	4.20 – 5.00
Ortanın Üstünde Katılıyorum	4	3.40 – 4.19
Orta Düzeyde Katılıyorum	3	2.60 – 3.39
Ortanın Altında Katılıyorum	2	1.80 – 2.59
Katılmıyorum	1	1.00 – 1.79

Bu puan aralığına göre 2,60 ve yukarısı olumlu katılım olarak kabul edilmiştir. Anketler, firma yetkilisi ve tasarımcılar ile birebir görüşülerek yapılmıştır.

Bu araştırmada elde edilen betimsel veriler, istatistiksel yöntemler kullanılarak yorumlanmıştır. Araştırmada alt amaçlara göre uygulanmış anketlerin analizlerinde yüzde frekans ve aritmetik ortalama kullanılmıştır ve elde edilen sonuçlar tablolar halinde sunulmuştur.

3. BULGULAR VE YORUM

3.1. Deri Çanta Sektöründeki Tasarım Profiline İlişkin Firma Yetkililerinin ve Tasarımcıların Görüşleri

Firma yetkililerinin tasarımcıların, sektörün tasarım profiline ilişkin, mesleğiyle ilgili eğitim alma durumuna, işyerinde tasarım departmanı olma durumuna, tasarım departmanında çalışan tasarımcı sayısı ve tasarım departmanlarının faaliyet süreleriyle ilgili görüşleri Tablo 2.a, 2.b, 2.c' de yer almaktadır.

Tablo 2.a: Firma Yetkililerinin ve Tasarımcıların Deri Çanta Sektöründeki Tasarım Profiline İlişkin Görüşleri

Görüşler	Yanıtlar	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Toplam	
		n	%	n	%	n	%
1. Meslekle ilgili eğitim alma durumu	Yetkili	15	30	35	70	50	100
	Tasarımcı	37	74	13	26	50	100
2. İş yerinde tasarım departmanı olma durumu	Yetkili	34	68	16	32	50	100
	Tasarımcı	50	100	-	-	50	100

Tablo 2.a incelendiğinde meslekleriyle ilgili eğitim alma durumuyla ilgili firma yetkililerinin %70'i "hayır", yanıtını %30'u "evet" yanıtını, firma tasarımcılarının ise %74'ü "evet" yanıtını, %26'sı "hayır" yanıtını vermiştir. İşyerinde tasarım departmanı olma durumuna ilişkin firma yetkililerinin %68'i "evet" yanıtını, %32'si "hayır" yanıtını, firma tasarımcılarının %100'ü "evet" yanıtını vermiştir.

Tablo 2.a'daki verilere göre firma yetkililerinin büyük bölümünün meslekleriyle ilgili eğitim almadığı, firma tasarımcılarının ise büyük bölümünün meslekleriyle ilgili eğitim aldığı söylenebilir. Firma yetkililerine göre firmaların %68'lik büyük bir bölümünde tasarım departmanı olduğu, tasarımcılara göre ise tasarımcı bulunan tüm firmalarda tasarım departmanı olduğu söylenebilir.

Firma yetkililerine ve tasarımcılara sorulan 3. ve 4. sorularda işyerlerinde tasarım departmanı var ise bu sorulara yanıt vermeleri istenmektedir. İşyerlerinde tasarım departmanı olan firma yetkililerinden 34'ü bu sorulara yanıt vermiştir.

Tablo 2.b: Firma Yetkililerinin ve Tasarımcıların Deri Çanta Sektöründeki Tasarım Profiline İlişkin Görüşleri

Görüşler	Yanıtlar	1 kişi		2 kişi		3 kişi		4 kişi		5 kişi ve üzeri		Toplam	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
3. İş yeri tasarım Departmanı Kişi sayısı	Yetkili	9	27	11	32	5	15	3	9	6	18	34	100
	Tasarımcı	11	22	12	24	10	20	10	20	7	14	50	100

Firmaların tasarım departmanlarında çalışan tasarımcı sayısının yer aldığı tablo 2.b.'de görülen verilere göre firma yetkililerinin; %32,4'ünde 2 kişi, %24,6'sında 1 kişi, %17,6'sında 5 ve üzeri, %14,7'sinde 3 kişi ve %8,8'ünde 4 kişi yanıtını, firma tasarımcılarının ise; %24'ünde 2 kişi, %22'sinde 2 kişi, %20'sinde 3 kişi, %20'sinde 4 kişi ve %14'ünde 5 ve üzeri kişi çalışmaktadır yanıtını verdiği görülmektedir.

Firma yetkililerine göre firmalarda en çok %32,4 oranla 2 tasarımcı ve %26,5 oranla 1 tasarımcı çalıştığı görülmektedir. Firma tasarımcılarına göre firmalarda en çok %24 oranlarıyla 2 tasarımcı ve %22 oranla 1 tasarımcı çalıştığı görülmektedir. Buna göre firmaların büyük bölümünde 1 ya da 2 tasarımcı

çalıştığı söylenebilir. Firmalarda en az 5 ve üzerinde tasarımcı çalıştığı söylenebilir.

Tablo 2.c: Firma Yetkililerinin ve Tasarımcıların Deri Çanta Sektöründeki Tasarım Profiline İlişkin Görüşleri

Görüşler	Yanıtlar	1-5		6-10		11-15		16-20		21 ve zeri		Toplam	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
4.İş yeri tasarım departmanı faaliyet yılı	Yetkili	9	26.5	11	32.4	5	14.7	3	8.8	6	17.6	34	100
	Tasarımcı	11	22	11	22	12	24	9	18	7	14	50	100

İşyerlerindeki tasarım departmanlarının kaç yıldır faaliyet gösterdiğine yönelik, firma yetkililerinin verdiği oranlar şöyledir: firmaların %32.4’nde 6 ile 10 yıl arasında, %17.6’sında 21 ve üzeri yıl, %14.7’sinde 11 ile 15 yıl arasında, %13.5’inde 1 ile 5 yıl arasında ve %8.8’inde 16 ile 20 yıl arasında faaliyet gösterdiği, firma tasarımcılarının görüşlerine göre; firmaların %24’nde 11 ile 15 yıl arasında, %22’sinde 1 ile 5 yıl arasında, %22’sinde 6 ile 10 yıl arasında, %18’inde 16 ile 20 yıl arasında ve %14’nde 21 ve üzeri yıllarda faaliyet gösterdikleri grlmektedir.

Firma yetkililerine göre işyerlerindeki tasarım departmanlarının en fazla 6 ile 10 yılları arasında kurulduğu grlmektedir. Tasarımcılara göre işyerlerindeki tasarım departmanlarının en fazla 11 ile 15 yılları arasında kurulduğu grlmektedir. Buradan yola çıkarak çanta sektöründe faaliyet gösteren firmaların büyük bölümünde tasarım departmanlarının yaklaşık son 15 yıldır faaliyet gösterdiği söylenebilir.

İşyerlerindeki tasarım departmanlarının kaç yıldır faaliyet gösterdiğine yönelik, firma yetkililerinin verdiği oranlar şöyledir: firmaların %32.4’nde 6 ile 10 yıl arasında, %17.6’sında 21 ve üzeri yıl, %14.7’sinde 11 ile 15 yıl arasında, %13.5’inde 1 ile 5 yıl arasında ve %8.8’inde 16 ile 20 yıl arasında faaliyet gösterdiği, firma tasarımcılarının görüşlerine göre; firmaların %24’nde 11 ile 15 yıl arasında, %22’sinde 1 ile 5 yıl arasında, %22’sinde 6 ile 10 yıl arasında, %18’inde 16 ile 20 yıl arasında ve %14’nde 21 ve üzeri yıllarda faaliyet gösterdikleri grlmektedir.

Firma yetkililerine göre işyerlerindeki tasarım departmanlarının en fazla 6 ile 10 yılları arasında kurulduğu grlmektedir. Tasarımcılara göre işyerlerindeki tasarım departmanlarının en fazla 11 ile 15 yılları arasında kurulduğu grlmektedir. Buradan yola çıkarak çanta sektöründe faaliyet gösteren firmaların büyük bölümünde tasarım departmanlarının yaklaşık son 15 yıldır faaliyet gösterdiği söylenebilir.

Firma yetkililerinin ve tasarımcıların deri çanta sektöründeki tasarım profiline ilişkin görüşlerine genel olarak bakıldığında, firma yetkililerinin büyük bölümünün mesleğiyle ilgili eğitim almadığı, tasarımcıların ise büyük bölümünün mesleğiyle ilgili eğitim aldığı grlmştr. Firmaların büyük bölümünde tasarım departmanı olduğu düşünülmektedir. Firmaların tasarım

departmanlarında en fazla 1 ile 2 tasarımcı çalıştığı ve firmaların tasarım departmanlarının son 15 yıldır faaliyet gösterdiği görülmektedir.

3.2. Deri Çanta Sektöründeki Firma Yetkililerinin ve Tasarımcıların İşyeri Üretim Bilgilerine İlişkin Görüşleri

Firma yetkililerinin ve tasarımcılarının işyeri üretim bilgilerine yönelik dağılımları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Firma Yetkililerinin ve Tasarımcılarının İşyeri Üretim Bilgilerine Yönelik Görüşleri (n=100)

Görüşler	Yanıtlar	Tamamen katılıyorum		Ortanın üstünde katılıyorum		Orta düzeyde katılıyorum		Ortanın altında katılıyorum		Katılmıyorum		X
		5		4		3		2		1		
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
5.Fantezi çanta üretimi	Yetkili	18	36	15	30	10	20	4	8	3	6	3.82
	Tasarımcı	15	30	18	36	10	20	5	10	3	6	3.80
6.Spor çanta üretimi	Yetkili	22	44	10	20	9	18	6	12	3	6	3.84
	Tasarımcı	19	38	12	24	9	18	8	16	2	4	3.76
7.Klasik çanta Üretimi	Yetkili	32	64	9	18	6	12	3	6	-	-	4.40
	Tasarımcı	30	60	9	18	7	14	4	8	-	-	4.30
8.Kendi marka üretimi	Yetkili	36	72	7	14	4	8	2	4	1	2	4.50
	Tasarımcı	38	76	6	12	5	10	1	2	-	-	4.62
9.Özgün çanta üretimi	Yetkili	22	44	15	30	8	16	3	6	2	4	4.04
	Tasarımcı	30	60	12	24	6	12	2	4	-	-	4.40

Tablo 3'te 5. İfadeye bakıldığında fantezi deri çanta üretimi konusunda firma yetkililerinin; %36'sının en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %6'sının en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını, firma tasarımcılarının ise; %36'sının en yüksek ortalama ile ortanın üstünde katılıyorum, %6'sı en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalamalarına bakılarak yetkililerinin ve tasarımcılarının ortak görüşüne göre çanta üretimi yapan firmaların büyük bölümünde fantezi deri çanta yapılmaktadır. Firmaların az bölümünde ise fantezi deri çanta yapılmamaktadır. Buna göre deri çanta sektöründe fantezi deri çanta üretiminin büyük oranda yapıldığı söylenebilir. Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının firmalarında fantezi çanta üretimi yapılması konusundaki görüşleri birbiri ile uyumludur.

Tablo 3'te 6. İfadeye bakıldığında spor deri çanta üretimi yapılmasına yönelik firma yetkililerinin; %44'ünün en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %6'sının en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını, firma tasarımcılarının ise; %38'inin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum

yanıtını, %4'ünün en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını verdiği görölmektedir. Firma yetkililerinin ve tasarımcıların spor deri çanta üretimine yönelik görüşlerine göre firmaların büyük bölümünde spor deri çanta üretimi yapıldığı söylenebilir. Firmaların az bir oranında spor deri çanta üretimi yapılmadığı görölmüştür. Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının firmalarında spor çanta üretimi yapılmasına yönelik 6. ifadedeki görüşlerine uyumluluk açısından bakıldığında aralarında belirgin bir fark yoktur.

Tablo 3'te 7. İfadeye bakıldığında klasik çanta üretimi yapılmasına yönelik firma yetkililerinin; %64'ünün en yüksek oranla tamamen katılıyorum yanıtını, %6'sının en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum yanıtını, firma tasarımcılarının; %50'sinin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %10'unun en düşük ortalama ile orta düzeyde katılıyorum yanıtını verdiği görölmüştür. Deri çanta üretiminde klasik model kullanımında, katılmıyorum yanıtını veren olmamıştır.

Deri çanta üretimi konusunda firma yetkililerinin ($X=4,40$) ortalama ve tasarımcıların ($X=4,30$) ortalama ile firmaların büyük bölümünde klasik modelde çanta üretimi yapıldığı söylenebilir. Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının firmalarında klasik çanta modeli kullanılmasına yönelik görüşleri birbiri ile uyumludur.

Tablo 3'te 8. İfadeye bakıldığında firmalarının kendi markasıyla çanta üretimi yapılmasına yönelik firma yetkililerinin, %72'sinin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %2'sinin en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını, firma tasarımcılarının; %76'sının en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %2'sinin en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum yanıtını verdiği görölmektedir. Tasarımcıların, firmalarının kendi markasıyla çanta üretimi yapılmasına yönelik görüşünde katılmıyorum yanıtını veren olmamıştır. Kendi markasıyla deri çanta üretimi yapılmasına yönelik görüşlerine göre firma yetkililerinin ($X=4,50$) ve tasarımcıların ($X=4,62$) ortalama ile firmaların büyük bölümünün kendi markasıyla deri çanta üretimi yaptığını söylenebilir.

Deri çanta üretimi yapan firmaların büyük bölümünün kendi markasıyla üretim yapmaya önem verdiği söylenebilir. Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının firmalarında kendi markalarıyla çanta üretimi yapılmasına yönelik görüşleri birbiri ile uyumludur.

Tablo 3'te 9. İfadeye bakıldığında firmalarında özgün tasarımlara sahip çanta üretimine yönelik firma yetkililerinin; %44'ünün en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %4'ünün en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını, tasarımcıların %60'ının en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %4'ünün en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum yanıtını verdiği görölmektedir. Tasarımcıların, firmalarında özgün tasarımlara sahip çanta üretimine yönelik görüşünde katılmıyorum yanıtını veren olmamıştır.

Firma yetkililerinin ve tasarımcıların özgün tasarımlara sahip çanta üretimine yönelik görüşlerine göre firmaların büyük bölümünün özgün tasarımlara sahip çanta üretimi yaptığını söylenebilir. Tasarımcıların firmalarında özgün tasarımlara sahip çanta üretimi konusunda firma tasarımcılarının ($X=4,40$)

ortalama ile firma yetkililerine göre ($X=4.02$) daha çok önem verdiği söylenebilir. 9. ifadede deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının firmaların özgün tasarıma sahip çanta üretilmesi konusundaki görüşlerine bakıldığında, firma yetkilisi ve tasarımcısının görüşleri arasında belirgin bir fark olduğu görülmektedir.

Tablo 3'e göre firma yetkililerinin ve tasarımcıların deri çanta sektöründe firmaların üretim bilgilerine ilişkin görüşlerine genel olarak bakıldığında; firmaların büyük bölümünde çanta yapımında klasik model kullanıldığını söylenebilir. Firmaların büyük bölümü kendi markasıyla çanta üretimi yaparken, firmalarında özgün tasarımlara sahip çanta üretimi yapılması konusunda firma tasarımcılarının firma yetkililerine oranla daha çok önem verdiği, konuya daha olumlu baktıkları ve tasarımlarının özgün olduğu görüşünde oldukları söylenebilir.

3.3. Deri Çanta Sektöründeki Firma Yetkililerinin ve Tasarımcıların Araştırma ve Geliştirme Etkinliklerine İlişkin Görüşleri

Firma yetkililerinin ve tasarımcıların araştırma ve geliştirme konusuna yönelik dağılımları Tablo 4'te görülmektedir.

Tablo 4'te 10. ifadeye bakıldığında araştırma ve geliştirmede geçmiş kültür ve doğadan esinlenme konusunda firma yetkililerinin; %32'sinin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %6'sinin ise en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firma tasarımcılarının; %38'sinin en yüksek ortalama ile ortanın üstünde katılıyorum yanıtını, %4'ünün ise en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firmaların tasarımlarını oluştururken firma yetkilisi ($X=3.64$), tasarımcı ($X=3.96$) aritmetik ortalamalarına göre ile geçmiş kültür ve doğadan etkilendiği görülmektedir. Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının firmalarında tasarımlarını oluştururken geçmiş kültür ve doğadan esinlenilmesine yönelik görüşleri birbiri ile uyumludur.

Tablo 4'te 11. ifadeye bakıldığında araştırma ve geliştirmede dergi, kitap, internet, fuar broşürleri ve kataloglardan yararlanılması konusunda firma yetkililerinin; %42'sinin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %2'sinin ise en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firma tasarımcılarının; %44'ünün en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %8'unun en düşük ortalama ile orta düzeyde katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firmaların tasarımlarını oluştururken firma yetkilisi ($X=4.06$) ve tasarımcıların ($X=4.12$) aritmetik ortalamalarına göre dergi, kitap, internet, fuar broşürleri ve kataloglardan yararlandığı görülmektedir. Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının firmalarında tasarımlarını oluştururken dergi, kitap, internet, fuar broşürleri ve kataloglardan yararlanılmasına yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 4: Firma Yetkililerinin Tasarımcıların Araştırma ve Geliştirme Konusuna Yönelik Görüşleri (n=100)

Görüşler	Yanıtlar	Tamamen katılıyorum		Ortanın üstünde katılıyorum		Orta düzeyde katılıyorum		Ortanın altında katılıyorum		Katılmıyorum		X
		5		4		3		2		1		
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
10.Geçmiş kültür ve doğadan esinlenme	Yetkili	16	32	15	30	7	14	9	18	3	6	3.64
	Tasarımcı	18	36	19	38	8	16	3	6	2	4	3.96
11.Dergi, kitap, internet, fuar, broşür ve kataloglardan yararlanma	Yetkili	21	42	17	34	6	12	5	10	1	2	4.06
	Tasarımcı	22	44	18	36	4	8	6	12	-	-	4.12
12. Sergi, fuar, defileleri takip etme	Yetkili	21	42	12	24	13	26	3	6	1	2	3.98
	Tasarımcı	28	56	9	18	11	22	2	4	-	-	4.26
14.Tasarımcılar bilgilerini pratiğe dönüştürme imkânı sağlar	Yetkili	3	6	9	18	10	20	7	14	21	42	2.32
	Tasarımcı	-	-	3	6	15	30	14	28	18	36	2.06
15.Diğer firmaların tasarımlarını takip eder	Yetkili	21	42	14	28	9	18	5	10	1	2	3.98
	Tasarımcı	23	46	18	36	7	14	1	2	1	2	4.27

Tablo 4'te 12. ifadeye bakıldığında araştırma ve geliştirmede sergi, fuar ve defileleri takip etme konusunda firma yetkililerinin; %42'sinin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %2'sinin en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Tasarımcıların ise; %56'sı en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %4'inin en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firmaların tasarımlarını oluştururken firma yetkilisi ($X=3.98$) ve tasarımcıların ($X=4.26$) aritmetik ortalamalarına göre sergi, fuar ve defileleri takip ettiği görülmektedir. Bu ortalamalara bakıldığında iki görüş arasında belirgin bir fark vardır. Buna göre çanta ile ilgili yapılan sergi, fuar ve defileleri takip etmeleri görüşüne tasarımcıların firma yetkililerine göre daha fazla önem verdiği söylenebilir.

Tablo 4'te 13. İfadeye bakıldığında araştırma ve geliştirmede, tasarımcıların aldıkları eğitim doğrultusunda edindikleri teorik bilgileri pratiğe dönüştürmeye imkân sağlama konusunda firma yetkililerinin; %42'sinin en yüksek ortalama ile katılmıyorum yanıtını, %6'sının en düşük ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir.

Tasarımcıların ise; %36'sının en yüksek ortalama ile katılmıyorum yanıtını, %6'sının en düşük ortalama ile ortanın üstünde katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firmaların tasarımlarını oluştururken firma yetkilisi ($X=2.32$) ve tasarımcıların ($X=2.06$) aritmetik ortalamalarına göre de tasarımcıların aldıkları eğitim doğrultusunda edindikleri teorik bilgileri pratiğe

dönüştürmeye imkân sağlamadığı görüşünde oldukları görülmektedir. Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, firmalarında, tasarımcıların aldıkları eğitim doğrultusunda edindikleri teorik bilgileri pratiğe dönüştürmeye imkân sağlama konusuna yönelik görüşlerinde belirgin bir fark yoktur.

Tablo 4'te 14. İfadeye bakıldığında araştırma ve geliştirmede, diğer firmaların çanta tasarımlarını takip etme konusunda firma yetkililerinin; %42'sinin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %2'sinin en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Tasarımcıların ise %46'sının en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %2'sinin en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum ve katılmıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firmaların tasarımlarını oluştururken firma yetkilisi ($X=3.98$) ve tasarımcıların ($X=4.22$) aritmetik ortalamalarına göre diğer firmaların çanta tasarımlarını takip edildiği görüşünde oldukları görülmektedir. Buna göre deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, diğer firmaların çanta tasarımlarını takip etmelerine yönelik görüşlerinde belirgin bir fark yoktur.

Firma yetkililerinin ve tasarımcıların deri çanta sektöründeki araştırma ve geliştirme konusuna ilişkin görüşlerine genel olarak bakıldığında; firmaların araştırma ve geliştirme konusunda sırasıyla en çok dergi, kitap, internet, fuar broşürleri ve kataloglardan yararlandığı, daha sonra sergi, fuar ve defileleri takip ettiği, diğer firmaların çanta ve tasarımlarını takip ettiği ve en son olarak geçmiş kültür ve doğadan etkilendiği söylenebilir. Firma yetkililerinin ve tasarımcıların görüşlerine göre tasarımcıların aldıkları eğitim doğrultusunda edindikleri teorik bilgileri pratiğe dönüştürmeye imkân sağlama konusunda firmaların yetersiz olduğu söylenebilir.

3.4. Deri Çanta Sektöründeki Firma Yetkililerinin ve Tasarımcıların Tasarımcı İstihdamındaki Önemli Konulara İlişkin Görüşleri

Firma yetkililerinin ve tasarımcıların tasarımcı seçimine ve değerlendirilmesine yönelik dağılımları Tablo 5'te görülmektedir.

Tablo 5'te 15. İfadeye bakıldığında tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde eğitim durumunun önemine ilişkin firma yetkililerinin; %38'inin en yüksek ortalama ile katılmıyorum yanıtını, %10'unun en düşük ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Tasarımcıların; %28'inin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %8'inin en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firma yetkililerine göre tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde ($X=2.38$) aritmetik ortalama ile eğitim durumunun önemli olmadığı görülmektedir. Tasarımcılara göre ise ($X=3.36$) aritmetik ortalama ile tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde eğitim durumunun önemli olduğu görülmektedir. Aritmetik ortalamalarına bakıldığında firma yetkilisi ve firma tasarımcılarının, tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde eğitim durumunun önemine yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark vardır. Tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde firma tasarımcılarının, eğitim durumuna önem verdiği ancak firma yetkililerinin tasarımcıların eğitim durumuna önem vermediği söylenebilir.

Tablo 5: Firma Yetkililerinin ve Tasarımcıların Tasarımcı Seçimine ve Değerlendirilmesine Yönelik Görüşleri (n=100)

Görüşler	Yanıtlar	Tamamen katılıyorum		Ortamın üstünde katılıyorum		Orta düzeyde katılıyorum		Ortamın altında katılıyorum		Katılmıyorum		X
		5		4		3		2		1		
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
15.Eğitim durumu önemlidir.	Yetkili	5	10	8	16	7	14	11	22	19	38	2.38
	Tasarımcı	14	28	12	24	11	22	4	8	9	18	3.36
16.İş deneyimi önemlidir.	Yetkili	24	48	14	28	7	14	3	6	2	4	4.10
	Tasarımcı	17	34	15	30	14	28	3	6	1	2	3.88
17.Çalışma hızı önemlidir.	Yetkili	20	40	13	26	10	20	5	10	3	6	3.90
	Tasarımcı	15	30	10	20	16	32	5	10	4	8	3.54
18.İş disiplini önemlidir.	Yetkili											4.29
	Tasarımcı	22	44	15	30	10	20	3	6	-	-	4.12
19.Tasarım yeteneği önemlidir.	Yetkili	32	64	13	26	5	10	-	-	-	-	4.54
	Tasarımcı	25	50	15	30	9	18	1	2	-	-	4.26
20.Tasarımların uygulanabilirliği önemlidir.	Yetkili	14	28	16	32	7	14	8	16	5	10	3.52
	Tasarımcı	29	58	11	22	7	14	2	4	-	-	4.00
21.Tasarımlarını üretme becerisi önemlidir.	Yetkili	13	26	17	34	7	14	8	16	5	10	3.50
	Tasarımcı	5	10	9	18	11	22	10	20	15	30	2.58

Tablo 5'te 16. ifadeye göre tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde iş deneyiminin önemine ilişkin firma yetkililerinin; %48'inin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %4'ünün en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını, firma tasarımcılarının; %34'ünün en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %2'sinin en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını verdiği görülmektedir.

Firma yetkililerinin ($X=4.10$), tasarımcıların ($X=3.88$) aritmetik ortalama ile tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde iş deneyiminin önemli olduğu görüşündedirler. Buna göre firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde iş deneyiminin önemine yönelik görüşlerinde belirgin bir fark yoktur.

Tablo 5'te 17. ifadeye bakıldığında tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde çalışma hızının önemine ilişkin firma yetkililerinin görüşlerine göre; %40'inin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %4'ünün en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını, firma tasarımcılarının; %34'ünün en yüksek ortalama ile orta düzeyde katılıyorum yanıtını, %6'sinin en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firma

yetkililerinin ($X=3.90$), tasarımcıların ($X=3.54$) aritmetik ortalama ile tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde çalışma hızının önemli olduğu görüşündedirler. Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde çalışma hızının önemine ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark vardır. Aritmetik ortalamalara bakıldığında, tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde çalışma hızının önemli olduğu görüşüne, firma yetkililerinin, firma tasarımcılarına göre daha çok önem verdiği söylenebilir.

Tablo 5'te 18. ifadeye bakıldığında tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde iş disiplininin önemine ilişkin firma yetkililerinin görüşlerine göre; %58'inin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %2'sinin en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firma tasarımcılarının görüşlerine göre; %44'ünün en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %6'sının en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Tasarımcılardan bu soruda katılmıyorum yanıtını işaretleyen olmamıştır. Firma yetkililerinin ($X=4.29$), tasarımcıların ($X=4.12$) aritmetik ortalama ile tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde iş disiplininin önemli olduğu görüşündedirler. Bu ortalamalara göre firma yetkilisi ve firma tasarımcılarının, tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde iş disiplininin önemine yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 5'te 19. ifadeye bakıldığında tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarım yeteneğinin önemine ilişkin firma yetkililerinin; %64'ünün en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %10'unun en düşük ortalama ile orta düzeyde katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Tasarımcıların ise; %50'sinin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %2'sinin en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Bu soruda firma yetkilileri ortanın altında katılıyorum ve katılmıyorum yanıtlarını, tasarımcılar ise katılmıyorum yanıtını işaretlememiştir. Tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarım yeteneği önemine ilişkin ortalamalara bakıldığında firma yetkilisinin ($X=4.54$) ortalama ile firma tasarımcısına ($X=4.26$) ortalamaya göre daha çok önem verdiği görülmektedir.

Bu aritmetik ortalamalara göre firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarım yeteneğinin önemine yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark vardır. Tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarım yeteneğinin önemi konusunda firma yetkililerinin tasarımcılara oranla daha çok önem verdiği söylenebilir.

Tablo 5'te 20. ifadeye bakıldığında tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarımlarının uygulanabilirliğine ilişkin firma yetkililerinin görüşlere göre; %64'ünün en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %6'sının en düşük ortalama ile orta düzeyde katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Tasarımcıların ise; %56'sının en yüksek ortalama ile ortanın üstünde katılıyorum yanıtını, %4'ünün en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Bu soruda firma yetkililerinden ortanın altında katılıyorum ve katılmıyorum yanıtlarını, tasarımcılardan ise katılmıyorum yanıtını işaretleyen olmamıştır. Tablo 6'daki

aritmetik ortalamalara bakıldığında firma yetkililerinin tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde en çok ($X=4.58$) aritmetik ortalama ile tasarımlarının uygulanabilirliğinin önemli olduğu, tasarımcıların ise ($X=4.00$) ortalama ile önemli olduğu görüşündedirler. Alınan bu aritmetik ortalamalara göre firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarımlarının uygulanabilirliğine yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark vardır. Tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarım yeteneği önemine ilişkin görüş ortalamalarına bakıldığında firma yetkilisinin firma tasarımcısına göre daha çok önem verdiği söylenebilir.

Tablo 5'te 21. İfadeye bakıldığında tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarımlarını üretme becerisine ilişkin görüşlere göre firma yetkililerinin; %34'ünün en yüksek ortalama ile ortanın üstünde katılıyorum yanıtını, %10'unun düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını, tasarımcıların; %30'unun en yüksek ortalama ile katılmıyorum yanıtını, %5'inin en düşük ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firma yetkililerinin ($X=3.50$) aritmetik ortalama ile tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarımlarını üretme becerisine önem vermektedir.

Tasarımcılar ise ($X=2.58$) aritmetik ortalama ile tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarımlarını üretme becerisinin önemli olmadığı görüşündedirler. Firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarımlarını üretme becerisine yönelik görüşlerinde belirgin bir fark vardır. Tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarımlarını üretme becerisine ilişkin görüş ortalamalara bakıldığında firma yetkilisinin firma tasarımcısına göre daha çok önem verdiği görülmektedir.

Firma yetkililerinin ve tasarımcıların deri çanta sektöründe tasarımcı seçimi ve değerlendirilmesi konusundaki görüşlerine genel olarak bakıldığında; firma yetkililerine göre tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarımlarının uygulanabilirliği, tasarım yeteneği ve iş deneyiminin önemli olduğu söylenebilir.

Firma yetkililerinin tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde eğitim durumuna önem vermediği söylenebilir. Tasarımcılara göre ise tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarım yeteneğinin, iş disiplininin ve tasarımlarının uygulanabilirliğinin önemli olduğu, tasarımlarının üretme becerisinin önemli olmadığı görüşünde oldukları söylenebilir.

3.5. Deri Çanta Sektöründeki Firma Yetkililerinin ve Tasarımcıların Tasarım Eğitimi Konusundaki Görüşleri

Bu bölümde firma yetkililerinin ve tasarımcıların tasarım eğitimi ve tasarımcıların yeterliliği konusundaki görüşlerine yer verilmiştir.

Firma yetkililerinin ve tasarımcıların tasarım eğitimi konusundaki görüşlerine yönelik dağılımları Tablo 6'da görülmektedir.

Tablo 6. Firma Yetkililerinin ve Tasarımcıların Tasarım Eğitimi Konusundaki Görüşleri (n=100)

Görüşler	Yanıtlar	Tamamen katılıyorum		Ortamın üstünde katılıyorum		Orta düzeyde katılıyorum		Ortamın altında katılıyorum		Katılmıyorum		X
		5		4		3		2		1		
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
22.Eğitim almış tasarımcılar özgün tasarımlar ortaya çıkartabilmektedir.	Yetkili	17	34	16	32	10	20	4	8	3	6	3.82
	Tasarımcı	19	38	9	18	8	16	10	20	4	8	3.58
23.Eğitim almış tasarımcılar hızlı kavrama yeteneğine sahiptir.	Yetkili	11	22	20	40	13	26	5	10	1	2	3.52
	Tasarımcı	21	42	10	20	12	24	5	10	2	4	3.86
24.Eğitim almış tasarımcılar yeterli teorik bilgiye sahiptir.	Yetkili	19	38	15	30	10	20	3	6	3	6	3.88
	Tasarımcı	18	36	16	32	9	18	7	14	-	-	3.90
25.Eğitim almış tasarımcılar yeterli bilgiye sahiptir.	Yetkili	3	6	6	12	15	30	12	24	14	18	2.44
	Tasarımcı	7	14	18	36	6	12	8	16	11	22	3.04
26.Eğitim almış tasarımcılar araştırma ve geliştirme yeteneğine sahiptir.	Yetkili	18	36	17	34	12	24	2	4	1	2	3.98
	Tasarımcı	22	44	12	24	10	20	6	12	-	-	4.02
27.Lisans düzeyinde çanta eğitimi almış tasarımcıların eğitimini yeterli buluyorum.	Yetkili	4	8	9	18	16	32	9	18	11	22	2.66
	Tasarımcı	19	38	10	20	19	18	5	10	7	14	3.58
28.Ön lisans düzeyinde çanta Eğitimi almış tasarımcıların Eğitimini yeterli buluyorum.	Yetkili	7	14	10	20	17	34	6	12	10	20	2.96
	Tasarımcı	12	24	21	42	6	12	9	18	2	4	3.64
29.Orta öğretim düzeyinde çanta eğitimi almış tasarımcıların eğitimini yeterli buluyorum.	Yetkili	5	10	9	18	11	22	12	24	13	26	2.62
	Tasarımcı	5	10	3	6	13	26	15	30	14	28	2.40
30.Çıracılık eğitimi düzeyinde çanta eğitimi almış tasarımcıların eğitimini yeterli buluyorum.	Yetkili	13	26	14	28	10	20	8	16	5	10	3.44
	Tasarımcı	7	14	7	14	12	24	14	28	15	30	2.84

31.Sektörde yetişen tasarımcıların tasarım yeteneğini yeterli buluyorum.	Yetkili	14	28	16	32	6	12	11	22	3	6	3.54
	Tasarımcı	8	16	6	12	10	20	9	18	17	34	2.58
32.Sektörde yetişen tasarımcıların bilgi birikimini yeterli buluyorum.	Yetkili	21	42	18	36	10	20	2	4	-	-	4.22
	Tasarımcı	3	6	6	12	17	34	13	26	11	22	2.54
33.Çanta tasarımı eğitimi alan tasarımcıların tasarım yeteneğini yeterli buluyorum.	Yetkili	11	22	8	16	15	30	7	14	9	18	3.94
	Tasarımcı	22	44	14	28	7	14	3	6	4	8	3.10
34.Çanta tasarımı eğitimi alan tasarımcıların bilgi birikimini yeterli buluyorum.	Yetkili	11	22	17	34	14	28	6	12	2	4	3.58
	Tasarımcı	12	24	6	12	15	30	11	22	6	12	3.14

Tablo 6'daki 22. ifadeye bakıldığında tasarım eğitimi ile ilgili, eğitim almış tasarımcıların özgün tasarımlar ortaya çıkarması konusunda firma yetkililerinin; %34'ünün en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %6'sının en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını, tasarımcıların; %38'inin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %8'inin en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firma yetkilileri ($X=3.82$) ortalama ile, tasarımcılar ise ($X=3.58$) ortalama ile eğitim almış tasarımcıların özgün tasarımlar ortaya çıkardığı görüşündedirler. Bu aritmetik ortalamalara göre deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların özgün tasarımlar ortaya çıkarmasına yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 6'daki 23. ifadeye bakıldığında tasarım eğitimi ile ilgili, eğitim almış tasarımcıların hızlı kavrama yeteneğine sahip olması konusunda firma yetkililerinin; %40'ının en yüksek ortalama ile ortanın üstünde katılıyorum yanıtını, %2'sinin en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını, tasarımcıların ise; %42'sinin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %4'ünün en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firma yetkililerinin ($X=3.52$) ortalama ile, tasarımcıların ise ($X=3.86$) ortalama ile eğitim almış tasarımcıların hızlı kavrama yeteneğine sahip olduğu görüşündedirler. Alınan bu aritmetik ortalamalara göre deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların hızlı kavrama yeteneğine sahip olmasına yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 6'daki 24. ifadeye bakıldığında tasarım eğitimi ile ilgili, eğitim almış tasarımcıların yeterli teorik bilgiye sahip olması konusunda firma yetkililerinin;

- 38'inin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %6'sının en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum ve katılmıyorum yanıtını, tasarımcıların ise; %36'sının en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %14'ünün en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firma yetkililerinin ($X=3.88$) ortalama ile, tasarımcıların

ise ($X=3.90$) ortalama ile eğitim almış tasarımcıların yeterli teorik bilgiye sahip olduğu görüşündedirler. Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların yeterli teorik bilgiye sahip olmasına yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 6'daki 25. İfadeye bakıldığında tasarım eğitimi ile ilgili, eğitim almış tasarımcıların yeterli teknik bilgiye sahip olma konusunda firma yetkililerinin; %30'unun en yüksek ortalama ile orta düzeyde katılıyorum yanıtını, %6'sının en düşük ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, tasarımcıların ise; %36'sının en yüksek ortalama ile orta düzeyde katılıyorum yanıtını, %4'ünün en düşük ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firma yetkililerinin ($X=2.44$) ortalama ile, eğitim almış tasarımcıların yeterli teknik bilgiye sahip olmadığı görüşünderken tasarımcıların ($X=3.04$) ortalama ile eğitim almış tasarımcıların yeterli teknik bilgiye sahip olduğu görüşündedirler. Ortaya çıkan bu aritmetik ortalamaya göre deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların yeterli teknik bilgiye sahip olması konusundaki görüşlerinde anlamlı bir fark vardır. Tasarımcılara göre, çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların yeterli teknik bilgiye sahip olduğu görüşünde olduğu söylenebilir. Ancak firma yetkililerinin tasarım eğitimi almış tasarımcıları yeterli teknik bilgiye sahip olmadığı görüşünde oldukları söylenebilir.

Tablo 6'daki 26. ifadeye bakıldığında tasarım eğitimi ile ilgili, eğitim almış tasarımcıların araştırma ve geliştirme yeteneğine sahip olması konusunda firma yetkililerinin; %36'sının en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %2'sinin en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını, tasarımcıların ise; %44'ünün en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %12'sinin en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Tasarımcılar bu bölümde katılmıyorum yanıtını işaretlememişlerdir. Firma yetkililerinin ($X=3.98$) ortalama ile, tasarımcılar ise ($X=4.02$) ortalama ile eğitim almış tasarımcıların araştırma ve geliştirme yeteneğine sahip olduğu görüşündedirler. Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların araştırma ve geliştirme yeteneğine sahip olmasına yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 6'daki 27. ifadeye bakıldığında lisans düzeyinde çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların eğitimlerini yeterli bulma konusunda firma yetkililerinin %32'sinin en yüksek ortalama ile orta düzeyde katılıyorum yanıtını, %8'inin en düşük ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Tasarımcıların ise; %38'inin en yüksek ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını, %10'unun en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Firma yetkililerinin ($X=2.66$) ortalama ile, tasarımcıların ($X=3.58$) ortalama ile lisans düzeyinde çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların eğitimlerini yeterli bulduğu görülmektedir. Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, lisans düzeyinde çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların eğitimlerini yeterli bulma konusundaki görüşlerinde anlamlı bir fark vardır. Lisans düzeyinde çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların eğitimlerini yeterli bulduğu söylenebilir. Ancak firma yetkililerinin lisans düzeyinde çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların eğitimlerini tasarımcılara göre daha az yeterli bulduğu söylenebilir.

Tablo 6'daki 28. ifadeye bakıldığında ön lisans düzeyinde çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların eğitimlerini yeterli bulma konusunda firma yetkililerinin, %34'ünün en yüksek ortalama ile orta düzeyde katılıyorum yanıtını, %12'sinin en düşük ortalama ile ortanın altında katılıyorum yanıtını verdiği görölmektedir. Tasarımcıların ise; %42'sinin en yüksek ortalama ile ortanın üzerinde katılıyorum yanıtını, %4'ünün en düşük ortalama ile katılmıyorum yanıtını verdiği görölmektedir. Ön lisans düzeyinde çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların eğitimlerini yeterli bulma konusunda firma tasarımcısının ($X=3.64$) ortalama ile firma yetkilisine göre ($X=2.96$) ortalama ile daha çok yeterli bulduğu görölmektedir. Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, ön lisans düzeyinde çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların eğitimlerini yeterli bulma konusundaki görüşlerinde anlamlı bir fark vardır. Buna göre tasarımcıların, ön lisans düzeyinde çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların eğitimlerini yeterli bulduğu söylenebilir. Ancak firma yetkililerinin ön lisans düzeyinde çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların eğitimlerini tasarımcılara göre daha az yeterli bulduğu söylenebilir.

Tablo 6'daki 29. ifadeye göre tasarımcıların orta öğretim düzeyindeki eğitimlerinin yeterliliği konusunda firma yetkililerinin, %26'sının en yüksek ortalama ile katılmıyorum yanıtını, %10'unun en düşük ortalama ile tamamen katılıyorum yanıtını verdiği görölmektedir. Tasarımcıların ise; %30'unun en yüksek ortalama ile ortanın altında katılıyorum yanıtını, %6'sının en düşük ortalama ile ortanın üzerinde katılıyorum verdiği görölmektedir. Firma yetkililerinin ($X=2.62$) ortalama ile, tasarımcıların ($X=2.40$) ortalama ile orta öğretim düzeyinde çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların eğitimlerini yeterli bulmadığı görölmektedir. Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, Orta Öğretim düzeyinde çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların eğitimlerini yeterli bulma konusuna yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark yoktur.

4. SONUÇ

Bu araştırmanın sonuçları şöyledir; Firma yetkililerinin büyük bölümünün meslekleriyle ilgili eğitim almadığı ancak firma tasarımcılarının büyük bölümünün meslekleriyle ilgili eğitim aldığı görölmüştür. Bu durum deri çanta sektöründe firma yetkililerinin meslekleriyle ilgili eğitim almaya önem vermediklerini, ancak tasarımcıların daha fazla önem verdiğini göstermektedir.

Deri çanta üretimi yapan firmaların büyük bir bölümünde tasarım departmanı olduğu belirlenmiştir. Deri çanta üretimi yapan firmalarda çoğunlukla 1 veya 2 arasında tasarımcı çalıştığı görölmektedir. Firmaların tasarımcı istihdam etme sayısının oldukça düşük olduğu görölmüştür.

Firmaların tasarımcı çalıştırmaya başlama süreleri incelendiğinde 6 – 10 yılları arası en çok tasarımcı çalıştırılmaya başlanıldığı dönemdir. En az 21 ve üzeri yıllar arasında tasarımcı çalıştırılmaya başlanmıştır. Buradan yola çıkarak deri çanta sektöründe tasarımcı çalıştırılma süresi yakın zamana tarihlendirilmektedir. Çanta firmalarının yakın zamana kadar çok az tasarımcı

çalıştırdıkları belirlenmiştir. Deri çanta üretimi yapan firmaların tasarım departmanlarının son 15 yıldır faaliyet gösterdiği belirlenmiştir.

Firmaların tasarımlarını oluştururken geçmiş kùltür ve doğadan daha az etkilendiği belirlenmiştir. Genel olarak incelendiğinde ise firmaların araştırma konusuna önem verdiği kitap, dergi ve internetten yararlandığı, fuarları ve sergileri, diğer çanta firmalarını takip ettiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre firma tasarımcıları, firma yetkililerine göre çanta ile ilgili yapılan sergi, fuar ve defileleri daha çok takip ettiği belirlenmiştir.

Tasarımcıların aldıkları eğitim doğrultusunda edindikleri teorik bilgileri pratiğe dönüştürmeye imkân sağlama konusunda firmaların yetersiz olduğu belirlenmiştir. Tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde eğitim durumunun önemi konusundaki sonuçlara göre firma tasarımcılarının, eğitim durumuna önem verdiği ancak firma yetkililerinin tasarımcıların eğitim durumuna önem vermediği belirlenmiştir.

Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde iş deneyiminin, çalışma hızının, iş disiplininin, tasarım yeteneğinin ve tasarımlarının uygulanabilirliğinin önemli olduğu görüşünde oldukları belirlenmiştir.

Deri çanta sektöründe firma yetkilisi ve firma tasarımcısının, çanta tasarımı eğitimi almış tasarımcıların özgün tasarımlar ortaya çıkardığı, hızlı kavrama yeteneğine, yeterli teorik bilgiye, araştırma ve geliştirme yeteneğine sahip olduğu görüşünde oldukları belirlenmiştir. Ayrıca firma yetkililerinin, sektörde yetişen tasarımcıların tasarım yeteneğini ve bilgi birikimini yeterli bulduğu, ancak firma tasarımcılarının, sektörde yetişen tasarımcıların tasarım yeteneğini ve bilgi birikimini firma yetkililerine göre daha az yeterli bulduğu belirlenmiştir.

Çanta üretimi yapan firmaların büyük bir bölümünde tasarım departmanı olduğu belirlenmiştir. Ancak tasarım departmanı olmayan firmalarda bu konuya önem vermeli firmalarında tasarım departmanı oluşturmalıdırlar. Tasarım departmanı firmaların yeni ve farklı ürünler ortaya çıkarmasında etkili olabilir.

Deri çanta üretimi yapan firmalarda çalışan tasarımcı sayısının az olduğu gör÷lmektedir. Çalışan tasarımcı sayısını yükseltilmesi ve stajyer çalıştırılması yeni ve farklı tarzda tasarımcıları tanıma fırsatı doğurabilir. Tasarımcı sayısının yüksek olması rekabet ortamı yaratacağından birçok yeni fikir ve tasarım ortaya çıkabilir. Bununla firmanın ürün kalitesinde ve tasarım zenginliğinde bir artış yaşanabilir.

Firmaların büyük bölümü kendi markasıyla çanta üretimi yapmaktadır. Markalaşma ilerlemede ve firmanın çizgisini ortaya koyabilmede önemli bir etkidir. Firmaların tasarımlarını kendi markalarıyla sunmaları gelişmelerine katkı sağlayabilir. Firmalarda büyük oranda özgün tasarımlara sahip çanta üretimi yapıldığı belirlenmiştir. Ancak özgün olmayan standart tarzda da çanta üretildiği gör÷lmektedir. Standart çantaları günümüzün moda anlayışına göre yeniden uyarlamak ve sunmak firmanın farklılığını ortaya koyabilir.

Firmaların tasarımcıların aldıkları eğitime önem vermeleri onları iş ortamına uyum sağlama ve tasarımcı olarak özgür ve özgün tasarımlar ortaya çıkarmalarına olanak sağlayabilir.

Firma yetkililerinin tasarımcı seçiminde ve değerlendirilmesinde tasarımlarını üretme becerisini önemserken, tasarımcılar önemsememektedir. Bu bakımdan tasarım eğitimi veren eğitim kurumlarında öğrencilerin tasarımlarını üretme becerisini gerçekleştireceği uygun atölyeler, öğretim yöntemleri ve rehberlik hizmetleri gibi hazırlanmalı, bu konuda firmalarla iletişim sağlanmalı, malzeme araç gereç temini talep edilmeli, tasarımcılardan beklentileri öğrenilmeli, firmaların beklentilerine uygun olarak tasarımcılar yetiştirilmeli. Öğrencilerin çanta tasarımı konusunda teknik ve teorik yönden tam donanımlı olabilmesi için firmalarda staj yapmalarına olanak sağlanmalı.

Firma yetkilileri sektörde yetişen tasarımcıların, ön lisans ve çıraklık eğitimi düzeyindeki tasarım eğitimini yeterli bulmaktadır. Ancak lisans ve orta öğretim düzeyinde tasarım eğitimi alan tasarımcıların tasarım eğitimi çok az yeterli bulmaktadır. Tasarım eğitimi veren kurumların program içerikleri incelenmeli ve bunlar arasında farklılıklar tespit edilmeli, sektörün ihtiyaçları doğrultusunda eğitim programları düzenlenmelidir. Firma tasarımcıları sektörde yetişen, çıraklık eğitimi ve orta öğretim düzeyinde tasarım eğitimi alan tasarımcıların tasarım yeteneğini yeterli bulmamaktadır.

Firma tasarımcısı ve yetkilisi arasındaki bu görüş ayrılığındaki nedenleri incelenmeli ve sektörde istihdam edilen tasarımcıların tasarım eğitimi konusunda bilinçlenmesi ve gelişmeleri sağlanmalıdır

Firma yetkilileri, sektörde yetişen tasarımcıları bilgi birikimi ve tasarım yeteneği açısından eğitim alan tasarımcılara oranla daha başarılı bulmaktadır. Ancak firma tasarımcılarının, sektörde yetişen tasarımcıların tasarım yeteneğini ve bilgi birikimini firma yetkililerine göre daha az yeterli bulduğu belirlenmiştir. Tasarım eğitimi alan öğrencilerin de sektörde çalışanlar gibi uygulamaya yönelik çalışmalı, pratik becerilerini geliştirmeleri için ürün tasarımını ve üretimini yaparak ve yaşayarak öğrenmelidir. Bunu için okul ve işyerleri ortak hareket edip atölye kurmalı ve öğrenciler bu atölyelerde firma çalışanları gibi istihdam edilmeli. Tasarımlarını üretebilmelerine olanak sağlanmalıdır.

Tasarım eğitimi alan tasarımcılar ile sektörde yetişen tasarımcılar aynı ortamlarda istihdam edilmelidir. Sektördeki tasarımcıların, eğitim alan tasarımcıların tasarım yeteneğinden ve teorik bilgisinden yararlanmaları sağlanmalıdır. Eğitim alan tasarımcılarında sektördeki yetişen tasarımcılardan teknik bilgi, üretim vb. konularda bilgi akışı yapmaları sağlanmalıdır.

Gelişen Dünya’da tasarım zenginliği ve özgünlüğü ön planda olan ürünler her alanda olduğu gibi çanta sektöründe de tercih edilmeye başlamıştır. Tasarım bir markanın zenginliğini, farklılığını ve kimliğini ortaya koyan önemli bir unsurdur. Deri çanta sektöründeki firmaların Türkiye’de ve Dünya’da önemli bir marka olabilmeleri için tasarım konusuna önem vermeliler. Bunun için tasarım eğitimi alan, yaratıcı düşünce gücüne sahip tasarımcılar firmalarında istihdam etmelidir.

KAYNAKÇA

- GÖRÜR, S. (2007). İstanbul İli Piyasasında Bulunan El Yapımı Dekoratif Deri Ev ve Giyim Aksesuarları Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- GÜLER, M. (1994). “Kösele ve Köseleden Yapılan Dekoratif Ürünler”, Kùltür ve Sanat Dergisi,23:52-54.
- İŐCAN, H. (1970). Türk Süsleme Sanatı. Ùlkü Matbaası, Eskişehir.
- KALKINMA B. (2014). Tekstil Hazır Giyim Deri Çalışma Raporu (2014-2018), Onuncu kalkınma Planı Ankara.
- KANBAY, H. (1993). Derinin öyküsü. Art Dekor Aylık Dekorasyon Ve Sanat Dergisi, 7;82-88.
- MATRAŐ, H. (2002). Saracıye Ders Notları.
- ÖZKAYA, S. (2003). Deri Çanta Üretiminde Kalite Sorunları ve Çözümüne Yönelik Uygulamalar Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- <http://www.ito.org.tr/wps/portal> Erişim tarihi: 12.10.2016.